

ALLIES *Teachers' and Parents' Alliance for Early Violence Prevention in Pre-school*

Tuokio ikävältä tuntuvasta käyttäytymisestä

Seuraavassa tarinassa käsitellään määräämistä kahdesta näkökulmasta. Ensinnäkin, määräälijän näkökulmasta hänen käyttämänsä pelkovaltaa tulisi kaventaa, esim. niin, että siihen ei tarvitse suostua. Samalla laajennetaan niiden toiminnan mahdollisuuksia, joita pyritään alistamaan. Tässä esimerkissä pelkovaltaa käyttävä määrääjä onkin se, joka voi jäädä yksin. Lasten kanssa on syytä keskustella myös siitä, miksi joskus lapset suostuvat määräiltäväksi juuri yksin jäämisen pelossa. Esitetään käsinukeilla tilanne, missä yksi hahmoista määräälee toisia (koira voi olla erikseen seisomassa telineessä, jos opettaja on yksin).

Koira: Hei Pupu ja Kissa, tuletteko rakentamaan majaa?

Pupu ja Kissa: Joo mennään vaan (lähtevät)

(Alkavat rakentamaan, Pupu pudottaa palikan)

Koira: Mikä tohelo sinäkin oikein olet! Pidä kunnolla kiinni niistä palikoista! Eihän tuosta tule mitään. Anna kun minä näytän... Näin! Kissa, sinä laitat tuon katon kuntoon ja Pupu, sinä et tähän pysty. Käy hakemassa minulle vasara!

Kissa ja Pupu tottelevat.

Koira: Kissa, sinä vasaroit ne lankut ihan vinoon. Minä teen sen. Sinä alat keräilemään roskia.

Kissa: Tuo ei ole reilua. Minusta tuntuu pahalta kun sinä teet noin ja määräilet muita. Sitä paitsi voisit pyytää kauniisti.

Koira: Minä teen niin kuin itse haluan. Ei paljon kiinnosta teidän toheltamiset. Mitä olette niin tumpeloita.

Pupu: Minäkään en ala kuuntelemaan tuollaista. Tule Kissa, lähdetään.

Kissa: Joo, lähdetään vaan.

Koira jää yksin katsomaan Pupun ja Kissan perään.

Keskustelu:

Miten koira toimi näytelmässä?

Miten kissa ja pupu toimivat?

Jos puhutaan reilusta kaverista, mitä ajattelet koiran toiminnasta?

->Pyritään johdattelemaan lapset sanomaan, että koira ei toiminut reilusti- Mistä sen tietää (ettei koira ollut reilu kaveri)?

- Miltä sinusta tuntuisi, jos joku tekisi sinulle niin, kuin Koira teki Pupulle ja Kissalle?

- Miltä sinusta tuntuisi, jos sinä määräisit muita ja muut toimisivat kuten Kissa ja Pupu, jotka eivät suostuneet hänen määräilyihin ja panivat vastaan?

- Miltä sinusta tuntuisi, jos muut jättäisivät sinut yksin?

- Oliko Kissan ja Pupun toiminta oikein?

- Olisiko tilanteen voinut ratkaista toisin?

-> Lapset voivat näytellä vaihtoehtoisia ratkaisuja nukeilla.

- Miten määräilytilanteissa usein käy? (Muut alistuvat määräilyksi, koska pelkäävät ulkopuolelle jäämistä)

- Mitä neuvoja voisit antaa niin, ettei toisille tule paha mieli ja että kaikki voisivat toimia yhdessä?

⇒ ratkaisut:

- kertoa aikuiselle
- sanoa että tuntuu pahalta ja pyytämään toista lopettamaan ikävältä tuntuvan kohtelun
- lopeta, minä tahdon tehdä tätä
- ottaa ja lähtee. Määräilyjen kanssa ei ole pakko leikkiä

Mitä opimme?

- Kun ollaan reiluja, kaikilla on hauskaa
- muilla on joskus erilaisia haluja ja tarpeita kuin itsellä
- kun yhden täytyy saada väkisin tahtonsa läpi, on hyvin vaikeaa pitää hauskaa
- kaveri on aina kaveri, vaikkei haluaisi samaa asiaa kuin muut
- On syytä erottaa pelkovoimalla määräily, mikä ei ole hyväksyttyä sekä johtaminen, joka luo turvallisuutta ja järjestystä, kuten aikuisen vastuu lasten ohjaamisesta. Myös lasten keskinäinen sääntöjen noudattamiseen liittyvä 'määräily' on rakentavaa ja ok: on aiheellista huomauttaa kaveria, jos hänellä on joku sääntö päässyt unohtumaan.

- Tehtävä lapsille:

Nyt tarkkaillaan määräilyä tämä viikko. Tarkkaile itseäsi ettet määräile pelkoa tuottavalla tavalla. Ja jos siellä joku määräilee, toimit kuten yllä.

Musikaaliset halaukset -leikki: Liikutaan ohjaajan sanomalla tavalla musiikin mukana tilassa. Kun musiikki lakkaa, ohjaaja sanoo numeron. Halataan niin montaa kaveria kuin on numerossa. Ohjaajan tehtävä on huolehtia, että kukaan ei jää yksin.

- Kaverilaulu

->näytetään peukulla ylös tai alaspäin sen mukaan onko laulussa kyse reilusta toiminnasta vai ei, Kertosäkeessä taputukset käsiin ja polviin, jammailua

"Se joka haukkuu, haukkuu

Sen napa paukkuu, paukkuu

Se ei oo kiva kaveri.

Se joka kiusaa, kiusaa

On ihan tiutaa, taatelitaa

Se ei oo kiva kaveri

Koska kiva kaveri on kiva

Ja kiva kaveri on sellainen

että kaverillakin on kiva

eikä sen tarvi olla surullinen.

Se joka huomaa ystävää kuomaa, kuomaa

Se on kiva kaveri.

Se joka kamppaa, kamppaa, saa yksin ramppaa, ramppaa

Se ei oo kiva kaveri

Se joka suuttuu, suuttuu, etanaks muuttuu

Se ei oo kiva kaveri

Koska kiva kaveri...

Se joka auttaa, auttaa, iloa kantaa, kantaa

Se on kiva kaveri

Koska kiva kaveri on kiva kaveri.